६. असा रंगारी श्रावण

भाग-२

ऐश्वर्य पाटेकर (१९७७) : प्रसिद्ध लेखक, कवी. 'भुईशास्त्र' हा कवितासंग्रह आणि 'जू' हे आत्मकथन प्रसिद्ध. 'भुईशास्त्र' या कवितासंग्रहाला दिल्लीच्या भारतीय साहित्य अकादमीचा पहिलाच 'राष्ट्रीय साहित्य अकादमी युवा पुरस्कार' यासह अन्य अनेक पुरस्कारही प्राप्त झाले आहेत. या कवितासंग्रहातील कवितांचा उडिया, हिंदी, बंगाली, उर्दू आणि इंग्रजी या भाषांत अनुवाद झालेला आहे. २०१२ साली भारत सरकारच्या सांस्कृतिक मंत्रालयातर्फे चीन भेटीसाठी मराठी साहित्यिकांचा प्रतिनिधी म्हणून निवड. 'कविता-रती', 'अनुष्टुभ', 'साधना', 'किशोर' यांसारख्या विविध नियतकालिकांतून कविता, कथा प्रसिद्ध झाल्या आहेत.

श्रावणात केवळ निसर्ग फुलून गेलेला नसतो; तर माणसाचे जीवनही सण, उत्सव आणि विविध क्रीडांनी गजबजून गेलेले असते. श्रावणरंगात सारेच रंगून जातात. प्रस्तुत कवितेत श्रावण महिन्याच्या निसर्गातील विलोभनीय बदलांचे सुंदर वर्णन केले आहे. प्रस्तुत कविता 'किशोर', ऑगस्ट २०१७ या मासिकातून घेतली आहे.

- ऐका. वाचा. म्हणा.

असा रंगारी श्रावण रंग उधळीत येतो
सृष्टीचा गा चित्रकार हिर्वा देखावा रेखितो

कलावंत हा साजिरा काय त्याची कलागत
जागोजागी चित्रांचीच त्यानं मांडली पंगत

नाचे दरी डोंगरात झिम्मा खेळतो नदीशी
रिमझिम पहाळीचं गाणं बोलतो झाडांशी

वेण्या गुंफितो वेलींच्या वेली लाजल्या लाजल्या
पाना-फुलांचे पातळ थेंबाथेंबांनी सजल्या

झुले पोरींना झुलाया असे टांगतो झाडाला
देतो झुलता झुलता लय पोरींच्या गाण्याला

पोरांमध्ये खेळायला होतो श्रावण खेळगा
दहीहंडीच्या संगती चिंब गोपाळ अवघा

पावसाचं घर कसं लख्ख उन्हात बांधतो
खोडी काढून खट्याळ झाडाआड तो लपतो

इंद्रधनुष्याचा बांध असा नभाला घालतो
रंगीबेरंगी फुलांची नक्षी रानात गोंदतो

असा रंगारी श्रावण रंग उधळीत येतो
हिर्व्या सृष्टीच्या मळ्यात खोपा करून राहतो

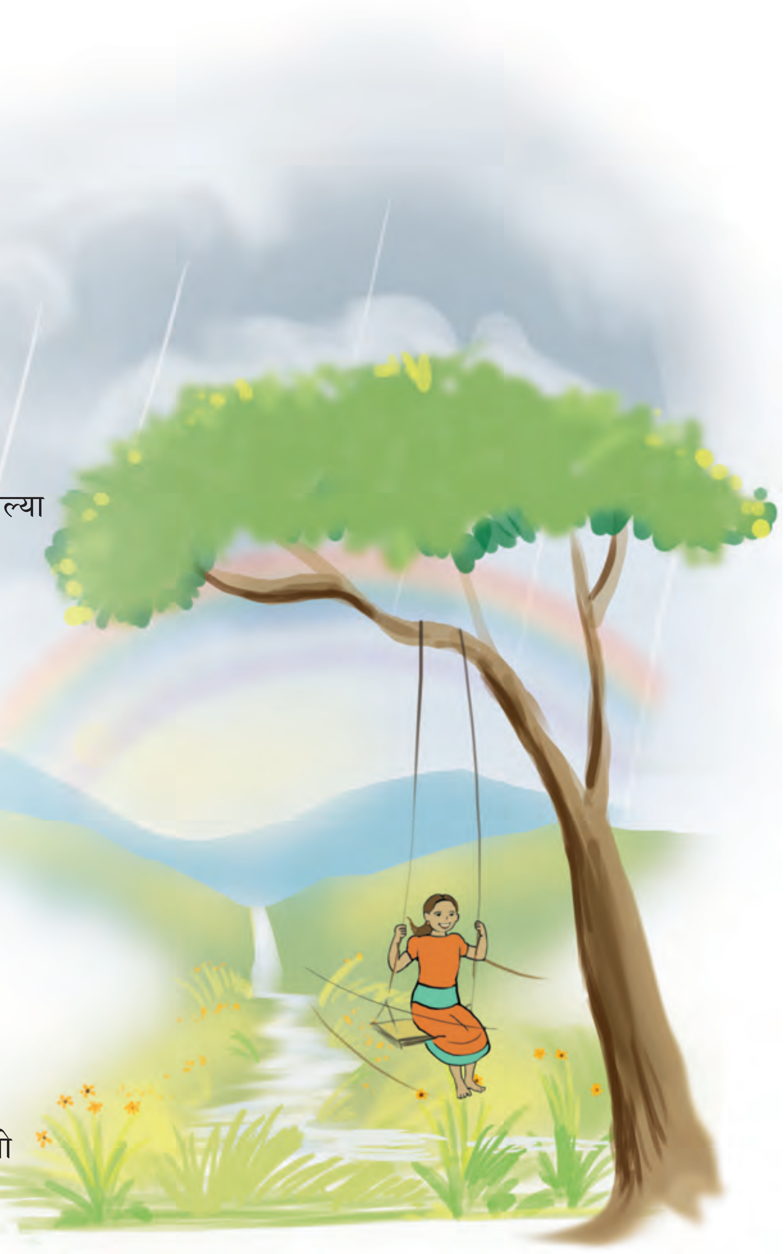

स्वाध्याय

प्र. १. खालील चौकटी पूर्ण करा.

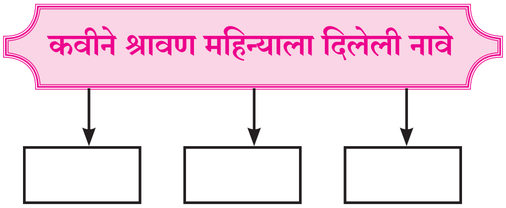

प्र. २. प्रश्न तयार करा.

(अ) 'श्रावण' हे उत्तर येईल असा प्रश्न तयार करा.

(आ) 'इंद्रधनुष्याचा बांध' हे उत्तर येईल असा प्रश्न तयार करा.

प्र. ३. अर्थ लिहा.

(अ) रंगारी (आ) सृष्टी (इ) झूला (ई) खेळगा

प्र. ४. आकृती पूर्ण करा.

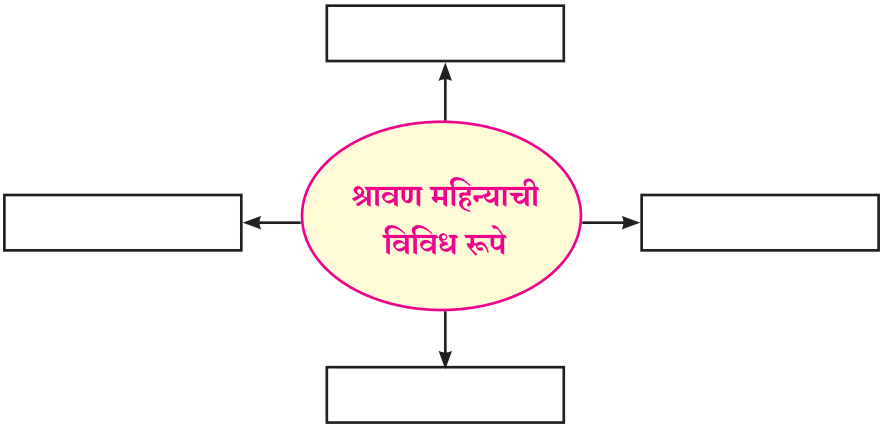

प्र. ५. स्वमत.

(अ) 'जागोजागी चित्रांचीच त्यानं मांडली पंगत', या ओळीतील कवीची कल्पना तुमच्या शब्दांत स्पष्ट करा.

(आ) 'नागपंचमी' आणि 'गोकुळाष्टमी' या सणांचा कवितेतून व्यक्त होणारा संदर्भ तुमच्या शब्दांत लिहा.

(इ) कवितेतून व्यक्त झालेला 'रंगारी श्रावण' तुम्हांला का आवडला ते तुमच्या शब्दांत सांगा.

खेळूया शब्दांशी.

- **कवितेतील यमक जुळणाऱ्या शब्दांच्या जोड्या लिहा.**

(१) नदीशी-

(२) लाजल्या-

(३) झाडाला-

(४) बांधतो-

उपक्रम : 'आश्विन' महिन्यातील निसर्गाचे निरीक्षण करा, त्याचा अनुभव घ्या व अनुभवलेखन करा.

चला संवाद लिहूया.

- झोका व झाड या दोघांमधील संवादाची कल्पना करून संवादलेखन करा.

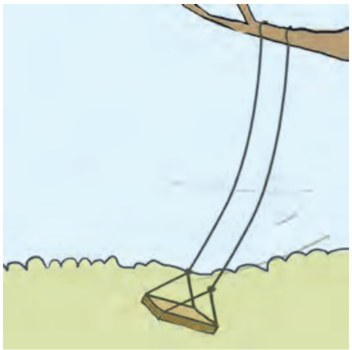

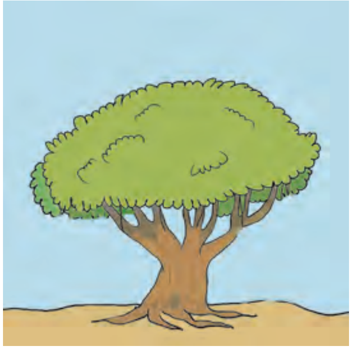

झोका : ....

झाड : ....

झोका : ....

झाड : ....

झोका : ....

झाड : ....

झोका : ....

झाड : ....

झोका : ....

झाड : ....

झोका : ....

झाड : ....

झोका : ....

झाड : ....

M1GRCI